Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [*MACIEJ SZPUNAR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2019. gada 29. jūlijā [1]

**Lieta C-555/18**

**K.H.K.**
**pret**
**B.A.C.,**
**E.E.K.**

(*Sofiyski rayonen sad* (Sofijas rajona tiesa, Bulgārija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Regula (ES) Nr. 655/2014 – Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma procedūra – Jēdziens "publisks akts" – Maksājuma rīkojums par prasījuma izpildi

## I. Ievads

1. Saskaņā ar spriedumu *Denilauler* [2], ko Tiesa pasludināja 1979. gadā, uz pagaidu vai aizsardzības pasākumu, kas piemērots *ex parte*, neattiecas Briseles konvencijā paredzētais atzīšanas un izpildes režīms [3]. Vēlāk šī judikatūra tika kodificēta Regulā (ES) Nr. 1215/2012 [4]. Tas, ka uz pagaidu un aizsardzības pasākumiem neattiecas atzīšanas un izpildes režīms, kas ir vienots Savienības tiesību līmenī, bija viens no iemesliem, kādēļ daži uzskatīja, ka Savienības tiesību akti tādu nolēmumu, kas pieņemti ar maksājumiem saistītā tiesvedībā, izpildes jomā ir Eiropas civiltiesiskās telpas *Ahileja papēdis* [5].

2. Gandrīz 35 gadus pēc sprieduma *Denilauler* [6], 2014. gadā, tika pieņemta Regula (ES) Nr. 655/2014 [7], ar kuru Savienības likumdevējs ieviesa Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu (turpmāk tekstā – "*EAPO*"). *EAPO*, saglabājot pārsteiguma efektu attiecībā pret parādnieku, tiek automātiski atzīts pārējās dalībvalstīs bez jebkādas īpašas procedūras [8].

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 Spriedums, 1980. gada 21. maijs (125/79, EU:C:1980:130).

3 Briseles 1968. gada 27. septembra Konvencija par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās (OV 1972, L 299, 3. lpp.; turpmāk tekstā – "Briseles konvencija").

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.). No šīs regulas 2. panta a) punkta izriet, ka jēdziens "spriedums" neietver pagaidu vai aizsardzības pasākumu, ko norīko tiesa, kuras jurisdikcijā ir lietas izskatīšana pēc būtības, neuzaicinot ierasties atbildētāju, ja vien spriedums, kurā paredzēts pasākums, atbildētājam nav izsniegts pirms izpildes. Šajā ziņā skat. arī Cuniberti, G., Migliorini, S., *The European Account Preservation Order Regulation. A Commentary*, Cambridge University Press, Kembridža – Ņujorka, 2018, 5. lpp.

5 Skat. Komisijas Zaļo grāmatu par spriedumu izpildes efektivitātes uzlabošanu Eiropas Savienībā: banku kontu arests, COM(2006) 618, galīgā redakcija. Skat. arī Monteiro, L. V., "The Bank Account Preservation Procedure in the European Union Regulation (EU) No 655/2014 of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014", *EU Law Journal*, 2015, 1.(1) sēj., 122. lpp.

6 Spriedums, 1980. gada 21. maijs (125/79, EU:C:1980:130).

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma procedūru, lai atvieglotu pārrobežu parādu piedziņu civillietās un komerclietās (OV 2014, L 189, 59. lpp.).

8 Attiecībā uz galveno atšķirību starp Regulu Nr. 1215/2012 un Regulu Nr. 655/2014 skat. Lagus, J., "Freezing Europe: The European Account Preservation Order and Forum Shopping in the European Judicial Area", *Tidskrift utgiven av Juridiska Föreningen i Finland*, 2018, 3.–4. sēj., 246. un 249. lpp.

3. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesa lūdz Tiesu pirmo reizi interpretēt Regulu Nr. 655/2014.

4. Saskaņā ar Tiesas lūgumu šajos secinājumos es vērtēšu tikai pirmo no trīs prejudiciālajiem jautājumiem, ar kuru iesniedzējtiesa uzdod jautājumu par jēdzienu "publisks akts", kas minēts Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10) punktā, un, precīzāk, vai publiskam aktam šīs regulas nozīmē ir jābūt ar izpildu raksturu.

## II. Atbilstošās tiesību normas

### *A. Savienības tiesības*

5. Regulas Nr. 655/2014 4. panta 8) punktā jēdziens "nolēmums" ir definēts kā "jebkāds nolēmums, kas pieņemts dalībvalsts tiesā, neatkarīgi no tā, kā šo nolēmumu sauc, tostarp lēmums par izmaksu vai izdevumu noteikšanu, ko veic tiesas amatpersona". Šīs regulas 4. panta 10) pantā jēdziens "publisks akts" ir definēts kā "dokuments, kas dalībvalstī ir oficiāli sastādīts vai reģistrēts kā publisks akts un kura autentiskums:

a) attiecas uz publiskā akta parakstu un saturu; un

b) kura autentiskumu ir apliecinājusi publiska iestāde vai cita iestāde, kas ir attiecīgi pilnvarota".

6. Minētās regulas 2. nodaļas "Procedūra apķīlāšanas rīkojuma iegūšanai" 5. pantā "Pieejamība" ir noteikts:

"Apķīlāšanas rīkojums kreditoram ir pieejams šādās situācijās:

a) pirms kreditors pret parādnieku kādā dalībvalstī uzsāk tiesvedību pēc būtības vai jebkurā tādas tiesvedības stadijā līdz brīdim, kad ir izdots nolēmums vai ir apstiprināts vai noslēgts tiesas izlīgums;

b) pēc tam, kad kreditors ir dalībvalstī ieguvis nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu, kurā parādniekam liek maksāt kreditora prasījumu."

7. Šīs pašas regulas 14. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Ja kreditors dalībvalstī ir ieguvis izpildāmu nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu, kurā parādniekam liek maksāt kreditora prasījumu, un kreditoram ir pamats uzskatīt, ka parādniekam ir viens vai vairāki konti bankā kādā konkrētā dalībvalstī, bet viņš nezina nedz bankas nosaukumu un/vai adresi, nedz arī *IBAN*, *BIC* vai kādu citu bankas numuru, ar ko varētu identificēt banku, kreditors var lūgt tiesu, kurā ir iesniegts pieteikums par Apķīlāšanas rīkojumu, lai tā lūdz izpildes dalībvalsts informācijas iestādi iegūt informāciju, kas vajadzīga, lai varētu identificēt banku vai bankas un parādnieka kontu vai kontus.

Neatkarīgi no šā punkta pirmās daļas kreditors var iesniegt minētajā daļā minēto lūgumu, ja nolēmums, tiesas izlīgums vai publisks akts, ko ir saņēmis kreditors, vēl nav izpildāms un apķīlājamā summa ir būtiska, ņemot vērā attiecīgos apstākļus, un kreditors ir sniedzis pietiekamus pierādījumus, lai pārliecinātu tiesu, ka informācija par kontu ir steidzami nepieciešama, jo pastāv risks, ka bez šādas informācijas kreditora prasījuma pret parādnieku turpmāka izpilde varētu tikt apdraudēta un ka tādēļ būtiski varētu pasliktināties kreditora finansiālā situācija."

### *B. Bulgārijas tiesības*

8. No *Grazhdanski protsesualen kodeks* (Bulgārijas Civilprocesa kodekss, turpmāk tekstā – "*GPK*") 47. panta 1. punkta izriet –ja mēneša laikā atbildētājs nav sastopams lietas materiālos norādītajā adresē vai nav iespējams atrast kādu personu, kas piekrīt saņemt paziņojumu, paziņošanu var veikt, piestiprinot paziņojumu. Saskaņā ar *GPK* 47. panta 5. punktu paziņošana, piestiprinot paziņojumu, var izraisīt to, ka tā tiek uzskatīta par notikušu, lai gan atbildētājs nav faktiski iepazinies ar lietas materiāliem.

9. *GPK* 37. nodaļā par maksājuma rīkojuma izdošanas procedūru ir iekļauts 410. pants "Pieteikums izdot maksājuma rīkojumu", kurā ir noteikts:

"(1) Pieteikuma iesniedzējs var lūgt izdot maksājuma rīkojumu:

1. par naudas prasījumiem vai prasījumiem par atvietojamām lietām, ja pieteikums ietilpst rajona tiesas kompetencē;

2. par tādas kustamas mantas atgriešanu, kuru parādnieks ir saņēmis ar nosacījumu to atdot vai kas ir apgrūtināta ar ķīlas tiesību, vai kura parādniekam ir nodota ar nosacījumu ievest valdījumā, ja pieteikums ietilpst rajona tiesas kompetencē.

(2) (papildināts – *DV* Nr. 86, 2017. gads) Pieteikumā ir jābūt ietvertam lūgumam izdot izpildes rīkojumu, un tam ir jāatbilst 127. panta 1. un 3. punktā, kā arī 128. panta 1. un 2. punktā noteiktajām prasībām. Pieteikumā ir jānorāda bankas konts vai cits maksājuma veids."

10. Saskaņā ar *GPK* 415. panta 1. un 5. punktu:

"(1) Tiesa norāda pieteikuma iesniedzējam, ka viņš var celt prasību par savu prasījumu šādos gadījumos:

1. ja iebildumi ir tikuši celti noteiktajos termiņos;

2. ja maksājuma rīkojums parādniekam ir ticis paziņots atbilstoši 47. panta 5. punktā paredzētajiem nosacījumiem;

3. ja tiesa pieteikumu par maksājuma rīkojuma izdošanu ir noraidījusi.

[..]

(5) Ja pieteikuma iesniedzējs neiesniedz pierādījumus par prasības celšanu noteiktajā termiņā, tiesa daļēji vai pilnībā atceļ maksājuma rīkojumu, kā arī izpildes rīkojumu, kas izdots saskaņā ar 418. pantu."

11. Saskaņā ar *GPK* 416. pantu:

"Ja iebildumi netiek celti noteiktajos termiņos vai tie tiek atsaukti vai ja tiesas nolēmums, ar kuru ir apmierināts prasījums, ir ieguvis *res judicata* spēku, maksājuma rīkojums kļūst izpildāms. Pamatojoties uz maksājuma rīkojumu, tiesa izdod rīkojumu par piespiedu izpildi un par to izdara atzīmi maksājuma rīkojumā."

12. *GPK* 56. nodaļā, ar kuru Regula Nr. 655/2014 tika transponēta Bulgārijas tiesībās, ir 618.a pants, kurā ir paredzēts:

"(1) Pieteikumu izdot [*EAPO*] var iesniegt pirms prasības celšanas pirmās instances tiesā, kurai ir kompetence izspriest lietu pēc būtības.

(2) Pieteikumu izdot [*EAPO*] var iesniegt pēc tam, kad kompetentā pirmās instances tiesa ir izdevusi publisku aktu [Regulas Nr. 655/2014] 4. panta 10. punkta nozīmē.

(3) Katrā ziņā pieteikuma iesniedzējs tiesvedības stadijā līdz tās izbeigšanai var lūgt, lai tiesa, kura izspriež lietu, izdod [*EAPO*]. Ja pieteikumu par [*EAPO*] izdošanu iesniedz kasācijas tiesvedībā, rīkojumu izdod apelācijas tiesa.

(4) Pieteikumu izdot [*EAPO*] var iesniegt pēc tam, kad pirmās instances tiesa, kura izspriež lietu pēc būtības, ir pasludinājusi savu nolēmumu, vai pēc tiesas izlīguma apstiprināšanas."

## III. Pamatlietas fakti

13. Saskaņā ar *GKP* 410. pantu prasītājs iesniedza *Sofiyski rayonen sad* (Sofijas rajona tiesa, Bulgārija) pieteikumu izdot maksājuma rīkojumu pret diviem parādniekiem.

14. 2018. gada 5. aprīlī šī tiesa saskaņā ar *GPK* 410. pantu izdeva maksājuma rīkojumu. 2018. gada 18. aprīlī šī rīkojuma kopijas tika nosūtītas parādniekiem uz viņu adresēm Sofijā, ko bija norādījis prasītājs un kas atbilda tām, kuras bija automātiski reģistrētas valsts iedzīvotāju datu bāzē.

15. Saskaņā ar Bulgārijas tiesisko regulējumu izsniegšanas paziņojumi tika nosūtīti atpakaļ, jo parādniekus norādītajās adresēs nevarēja sastapt un viņi divu nedēļu laikā nebija atbildējuši uz paziņojumiem, kas bija piestiprināti uz viņu durvīm vai uz viņu pastkastītēm.

16. Ar 2018. gada 2. augusta rīkojumu *Sofiyski rayonen sad* (Sofijas rajona tiesa) informēja prasītāju, ka viņam ir iespēja celt prasību par sava prasījuma pret parādniekiem atzīšanu saskaņā ar *GPK* 415. panta 1. punkta 2. apakšpunktu. Paziņojums par šo rīkojumu tika nosūtīts prasītājam 2018. gada 3. augustā.

17. Pirms minētais rīkojums tika paziņots prasītājam, prasītājs 2018. gada 2. augustā iesniedza pieteikumu izdot *EAPO* attiecībā uz parādnieku bankas kontiem Zviedrijā.

18. Pēc tam 2018. gada 2. augustā *Sofiyski rayonen sad* (Sofijas rajona tiesa) izdeva rīkojumu, uzdodot paziņot šo pieteikumu un tā pielikumus šīs tiesas II civillietu nodaļas priekšsēdētājam, lai uzsāktu atsevišķu tiesvedību un ieceltu tiesnesi referentu saskaņā ar *GKP* 618.a pantu. Tomēr II civillietu nodaļas priekšsēdētājs nodeva lietu šīs tiesas III civillietu nodaļas 155. palātai, kas ir iesniedzējtiesa šajā lietā, uzdodot tai pieņemt lēmumu un norādot, ka maksājuma rīkojums, kas izdots saskaņā ar *GPK* 410. pantu, esot publisks akts Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkta nozīmē un tādēļ neesot nepieciešamības uzsākt atsevišķu tiesvedību.

19. Iesniedzējtiesa nepiekrīt šim II civillietu nodaļas priekšsēdētāja viedoklim. Tā uzskata, ka saskaņā ar *GPK* 410. pantu izdotais maksājuma rīkojums, kurš vēl nav kļuvis izpildāms, nav publisks akts Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkta nozīmē, jo atbilstoši *GPK* 415. panta 5. punkta noteikumiem, ja prasītājs nav iesniedzis pierādījumu par to, ka viņš ir cēlis savu prasību noteiktajā termiņā, minētais [maksājuma] rīkojums ir jāatceļ. Šī tiesa norāda, ka konkrētajā gadījumā nepastāv izpildāms maksājuma rīkojums, kas ir publisks akts un uz kura pamata tiesa – maksājuma rīkojuma izdošanas procedūras ietvaros – varētu izdot *EAPO*. Līdz ar to *EAPO* varētu izdot tikai atsevišķas tiesvedības pēc būtības ietvaros.

## IV. Prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

20. Šādos apstākļos *Sofiyski rayonen sad* (Sofijas rajona tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai maksājuma rīkojums, kas izdots atbilstoši [GKP] 410. pantam un kas vēl nav kļuvis izpildāms, ir publisks akts [Regulas Nr. 655/2014] 4. panta 10. punkta izpratnē?

2) Ja maksājuma rīkojums, kas izdots saskaņā ar [GPK] 410. punktu, nav publisks akts, vai ir jāuzsāk atsevišķa tiesvedība attiecībā uz kreditora pieteikumu [izdot *EAPO*], kas ir atšķirīga no tiesvedības atbilstoši [Regulas Nr. 655/2014] 5. panta a) punktam?

3) Ja maksājuma rīkojums, kas izdots atbilstoši [*GPK*] 410. pantam, ir publisks akts, vai tiesai ir pienākums pieņemt nolēmumu [Regulas Nr. 655/2014] 18. panta 1. punktā paredzētajā termiņā, ja valsts tiesību normā ir paredzēts, ka termiņu skaitīšana tiesas oficiālo brīvdienu laikā tiek apturēta?"

21. Tiesā savus rakstveida apsvērumus iesniedza tikai Eiropas Komisija. Tiesas sēde nav notikusi.

## V. Vērtējums

22. Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai pamatlietā aplūkotais maksājuma rīkojums, kas nav izpildāms, atbilst publiska akta Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkta nozīmē pazīmēm un vai līdz ar to prasītājs ir ieguvis publisku aktu, kurā parādniekam liek maksāt kreditora prasījumu šīs regulas 5. panta b) punkta nozīmē.

23. Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas atrisināt – šajā pašā tiesā – situāciju, kas līdzinās negatīvas jurisdikcijas kolīzijas situācijai attiecībā uz kompetenci pieņemt lēmumu par *EAPO* izdošanu. Šī kolīzija ir radusies tāpēc, ka *Sofiyski rayonen sad* (Sofijas rajona tiesa) II civillietu nodaļas priekšsēdētājs uzskatīja, ka atbilstoši *GPK* 410. pantam izdots maksājuma rīkojums ir publisks akts, un viņš uzdeva šīs pašas tiesas III civillietu nodaļas 155. palātai pieņemt lēmumu par pieteikumu izdot *EAPO*, uzskatot, ka nav jāuzsāk atsevišķa tiesvedība. Turpretī 155. palātas priekšsēdētājs uzskata, ka "pagaidām nepastāv izpildāms maksājuma rīkojums, kas ir publisks akts" un uz kura pamata tiesa – Bulgārijas maksājuma rīkojuma izdošanas procedūrā – varētu izdot *EAPO*.

24. Tomēr vairāki aspekti par Bulgārijas tiesību piemērošanu, kas konkrētajā gadījumā ietekmē prasītāja juridisko situāciju, nav skaidri. Līdz ar to, lai sniegtu iesniedzējtiesai lietderīgu atbildi, man būs jāpievēršas problēmjautājumiem, kuri nav tieši izteikti lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu.

25. Šajā ziņā, lai atbildētu uz iesniedzējtiesas bažām, es vispirms izklāstīšu dažus vispārīgus apsvērumus par Bulgārijas tiesībās noteikto maksājuma rīkojuma izdošanas procedūru, kas paredzēta *GPK* 410. un nākamajos pantos (šo secinājumu 26.–31. punkts). Pēc tam es izteikšu piezīmes par divām premisām, uz kurām, šķiet, balstās pirmais jautājums, proti, pirmā premisa, ka 2018. gada 5. aprīļa maksājuma rīkojums nav atcelts (šo secinājumu 33. un 34. punkts), un otrā premisa, ka, neņemot vērā tā izpildu raksturu, kam varētu būt nozīme, maksājuma rīkojums Bulgārijas tiesībās atbilst publiska akta Regulas Nr. 655/2014 nozīmē pazīmēm (šo secinājumu 36.–46. punkts). Visbeidzot, pamatojoties uz visiem šiem apsvērumiem, es izvērtēšu kreditora turējumā esoša dokumenta izpildu rakstura nozīmi sistēmā, kas izveidota ar šo regulu (šo secinājumu 53. un nākamie panti).

### *A. Par maksājuma rīkojuma izdošanas procedūru*

26. Saskaņā ar iesniedzējtiesas skaidrojumiem maksājuma rīkojuma izdošanas procedūra, kas paredzēta *GPK* 410. un nākamajos pantos, ļauj konstatēt prasījuma pastāvēšanu starp noteiktām personām, šī prasījuma pamatojumu un neapstrīdamo raksturu. Šai procedūrai ir fakultatīvs raksturs: kreditoram nav pienākuma iesniegt pieteikumu izdot maksājuma rīkojumu, tā vietā viņš var izvirzīt savu prasījumu parastas tiesvedības ietvaros.

27. Ja kreditors izvēlas iesniegt pieteikumu saskaņā ar *GPK* 410. pantu, viņam ir jānorāda sava prasījuma pamatojums un tā summa. Turpretī viņam nav pienākuma iesniegt jebkādu dokumentu, kas apstiprina šo prasījumu.

28. Kreditors nevar īstenot sava prasījuma piespiedu izpildi, pirms maksājuma rīkojums ir kļuvis izpildāms.

29. Lai maksājuma rīkojums kļūtu izpildāms, tas ir jāpaziņo parādniekam, un parādniekam ir jāatturas no iebildumu celšanas, pamatojoties uz *GPK* 414. pantu. Tādā gadījumā saskaņā ar *GPK* 416. pantu tiesa izdod izpildes rīkojumu, pamatojoties uz šo maksājuma rīkojumu.

30. Turpretī, ja parādnieks ceļ iebildumus, tiesa informē kreditoru saskaņā ar *GPK* 415. panta 1. punktu, ka viņš var celt prasību par sava prasījuma atzīšanu viena mēneša laikā, un tādā gadījumā notiek atsevišķa tiesvedība, kuras ietvaros šī tiesa pauž savu nostāju, pieņemot nolēmumu. Tiklīdz šis nolēmums iegūst *res judicata* spēku, tas apstiprina maksājuma rīkojumu un, pamatojoties uz šo [maksājuma] rīkojumu un šo nolēmumu, tiek izdots izpildes rīkojums.

31. Tāpat tiesa norāda kreditoram, ka viņš var celt prasību par sava prasījuma atzīšanu arī tad, ja paziņošana par maksājuma rīkojumu nav faktiski notikusi, bet ja tiek uzskatīts, ka šī maksājuma rīkojuma paziņošana ir notikusi atbilstoši *GPK* 47. panta 5. punktam. Tādā gadījumā prasības par prasījuma atzīšanu celšana arī pārtop par atsevišķu tiesvedību, kas notiek, kā aprakstīts iepriekš. Tomēr, ja ir tā kā šajā lietā, proti, pieteikuma iesniedzējs [kreditors] nesniedz pierādījumus tam, ka ir cēlis prasību par sava prasījuma atzīšanu, tiesa atceļ maksājuma rīkojumu, pamatojoties uz *GPK* 415. panta 5. punktu.

32. Tādā gadījumā, pirms turpināt, ir jānosaka, vai 2018. gada 5. aprīļa maksājuma rīkojums bija atcelts vai nebija. Ja šis [maksājuma] rīkojums būtu bijis atcelts saskaņā ar *GPK* 415. panta 5. punktu, manā ieskatā, nebūtu vajadzības uzdot jautājumu par to, vai tas ir publisks akts Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkta nozīmē.

### *B. Maksājuma rīkojuma izdošana, kam neseko prasības par prasījuma atzīšanu celšana*

33. Kā es iepriekš norādīju, no valsts tiesiskā regulējuma, kā to ir izskaidrojusi valsts tiesa, izriet – ja maksājuma rīkojuma paziņošana ir notikusi atbilstoši *GPK* 47. panta 5. punktam un ja pēc tam, kā tas ir pamatlietā, kreditors neceļ prasību par prasījuma atzīšanu, maksājuma rīkojums ir jāatceļ, pamatojoties uz *GPK* 415. panta 5. punktu. Turklāt saskaņā ar doktrīnu šis [maksājuma] rīkojums ir jāatceļ, jo ir jāpārtrauc tā juridiskā pastāvēšana, lai gan tas nav radījis saistošas sekas un nav kļuvis izpildāms [9].

9 Skat. tostarp Popova, V., "Order for Payment Proceedings in Bulgarian Civil Procedure Law", *Civil Procedure Review*, 2011, 2.(3) sēj., 34. lpp.

34. Bet, tā kā pirmais prejudiciālais jautājums attiecas uz maksājuma rīkojumu, kas vēl nav kļuvis izpildāms, šo jautājumu var izprast tā, ka iesniedzējtiesa uzskata, ka 2018. gada 5. aprīļa maksājuma rīkojums nav ticis atcelts [10]. Tādēļ, nepaužot nostāju par valsts tiesu piemērotā risinājuma atbilstību Bulgārijas tiesībām, ir jāuzskata, ka ir pierādīts, ka 2018. gada 5. aprīļa maksājuma rīkojums netika atcelts.

35. Šajā stadijā vēl ir jāizvērtē, vai, neņemot vērā tā vēl nepastāvošo izpildu raksturu, tāds maksājuma rīkojums kā pamatlietā aplūkotais atbilst publiska akta Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkta nozīmē pazīmēm, kuras skaidri un neapstrīdami ir paredzētas šajā regulā.

### *C. Maksājuma rīkojums kā publisks akts, ņemot vērā Regulu Nr. 655/2014*

36. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka konstatācijas, ka maksājuma rīkojums saskaņā ar Bulgārijas tiesībām ir publisks akts Regulas Nr. 655/2014 nozīmē, izcelsme ir rodama faktā, ka II civillietu nodaļas priekšsēdētājs nodeva pamatlietu iesniedzējtiesai. Nododot lietu izskatīšanai III civillietu nodaļai, II civillietu nodaļas priekšsēdētājs uzskatīja, ka atbilstoši *GPK* 410. pantam izdots maksājuma rīkojums ir publisks akts Regulas Nr. 655/2014 nozīmē.

37. Iesniedzējtiesa šajā ziņā vienīgi konstatē, ka, tās ieskatā, II civillietu nodaļas priekšsēdētāja apsvērumi "nav attiecināmi". Tā precizē, ka atbilstoši *GPK* 410. pantam izdots maksājuma rīkojums, kura izpildāmība nav iestājusies, nav publisks akts Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkta nozīmē, jo to *var* atcelt [11], ja noteiktajā termiņā netiek celta prasība par [prasījuma] atzīšanu. No tā es secinu, ka, iesniedzējtiesas ieskatā, šķērslis tam, lai maksājuma rīkojumu varētu kvalificēt kā "publisku aktu", ir nevis izpildāmības neesamība pati par sevi, bet gan tā atsaucamība. Tomēr ir jānorāda, ka atsaucamība drīzāk ir raksturīga lēmumiem, nevis publiskiem aktiem.

38. Arī man ir šaubas par šāda maksājuma rīkojuma kvalifikāciju par publisku aktu Regulas Nr. 655/2014 nozīmē, nevis tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar tā neesošo izpildu raksturu.

39. Jāatgādina, ka, lai akts būtu publisks akts Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkta nozīmē, pirmkārt, šim aktam ir jābūt sastādītam vai reģistrētam dalībvalstī kā publiskam aktam, otrkārt, publiskai iestādei vai citai iestādei, kas ir attiecīgi pilnvarota, ir jāapliecina tā autentiskums un, treškārt, šim autentiskumam ir jāattiecas konkrēti uz akta parakstu un saturu.

40. No doktrīnas skaidrojumiem izriet, ka Bulgārijas tiesībās uz publiskajiem aktiem attiecas *GPK* 179. panta 1. punkts, saskaņā ar kuru oficiāls dokuments, ko sastādījusi iestāde, pildot savas funkcijas, ievērojot noteikto formu un procedūru, ir pierādījums par šai iestādei sniegtajiem paziņojumiem un tajā parakstītajiem dokumentiem [12].

41. Turklāt no *GPK* 618.a panta 2. punkta, kas skaidrots lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, izriet, ka Bulgārijas tiesas ir pilnvarotas sagatavot publiskus aktus. Es *a priori* uzskatu, ka maksājuma rīkojums, kas izsniegts atbilstoši *GPK* 410. pantam, atbilst pirmajām divām publiska akta pazīmēm Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkta nozīmē.

10 Jānorāda, ka citā iesniedzējtiesas lēmuma fragmentā iesniedzējtiesa norāda, ka maksājuma rīkojumu *var* atcelt, ja prasība par prasījuma atzīšanu nav iesniegta. Es uzskatu, ka no *GPK* 415. panta 5. punkta izriet nevis tas, ka tādā gadījumā tiesa "var atcelt" maksājuma rīkojumu, bet ka tā to "atceļ".

11 Skat. 10. zemsvītras piezīmi.

12 Skat. Beaumont, P., Fitchen, J. un Holliday, J., Musseva, D., "Bulgaria", darbā *The evidentiary effects of authentic acts in the Member States of the European Union, in the context of successions*, 72. lpp., "Bulgaria", Musseva, B., http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/556935/IPOL_STU%282016%29556935_EN.pdf.

42. Tomēr, kā norāda Komisija, nav īsti skaidrs, kādā mērā maksājuma rīkojums, kas izdots atbilstoši *GPK* 410. pantam, ir akts, kura autentiskums attiecas uz šī akta saturu, jo šis autentiskums ir Savienības tiesību jēdziens, kas jāinterpretē autonomi.

43. Kā es norādīju šo secinājumu 27. punktā, iesniedzot pieteikumu [izdot maksājuma rīkojumu] atbilstoši *GPK* 410. pantam, pieteikuma iesniedzējam nav pienākuma iesniegt jebkādu dokumentu, kas apliecina viņa prasījumu. Pieteikuma iesniedzējam ir tikai jāpaziņo šī prasījuma pamatojums un summa. Uz šī paziņojuma pamata tiesa izdod maksājuma rīkojumu, kurā, kā izriet no *GPK* 412. panta 6. un 8. punkta, tostarp ir norādīts pienākums, kas jāizpilda parādniekam, kā arī precīzs termiņš, kurā parādniekam jāapmierina kreditora prasījums.

44. No *GPK* 411. panta 2. punkta izriet, ka tiesa neizdod maksājuma rīkojumu, tostarp gadījumos, ja kreditora pieteikums neatbilst *GPK* 410. panta nosacījumiem vai ja tas ir nelikumīgs vai ir pretrunā labiem tikumiem. Tomēr šajā nolūkā veikta pārbaude neattiecas uz un – tā kā kreditors nav iesniedzis nevienu dokumentu – nevar attiekties uz tā pienākuma pamatotību, kas parādniekam ir jāizpilda.

45. Šādos apstākļos šķiet apšaubāmi, ka maksājuma rīkojuma autentiskums attiecas uz tā saturu, ciktāl šis saturs, neņemot vērā prasījuma pamatotību, izpaužas kā parādniekam uzlikts pienākums apmierināt kreditora prasījumu. Līdz ar to es uzskatu, ka maksājuma rīkojumu, kas izsniegts atbilstoši *GPK* 410. pantam, nevar uzskatīt par publisku aktu Regulas Nr. 655/2014 nozīmē.

46. Tādējādi iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai maksājuma rīkojuma autentiskums saskaņā ar Bulgārijas tiesībām attiecas uz tā saturu un parakstu. Ja tā nav, ņemot vērā to, ka Regulā Nr. 655/2014 ir minēti trīs dokumentu veidi, kas var būt par pamatu *EAPO* izdošanai, proti, nolēmumi, tiesas izlīgumi un publiski akti, iesniedzējtiesai būs jānoskaidro, vai šis maksājuma rīkojums ir nolēmums šīs regulas nozīmē. Es personīgi uzskatu, ka tas tā ir.

### *D. Sekas konstatācijai, ka maksājuma rīkojums saskaņā ar Bulgārijas tiesībām nav publisks akts Regulas Nr. 655/2014 nozīmē*

47. Kā es iepriekš konstatēju, maksājuma rīkojums saskaņā ar Bulgārijas tiesībām nav publisks akts Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkta nozīmē. Ņemot vērā šo precizējumu, lai sniegtu lietderīgu atbildi iesniedzējtiesai, es turpināšu savu vērtējumu, izklāstot sistēmu, kas noteikta ar Regulu Nr. 655/2014. No šī vērtējuma izrietēs, ka prasība par izpildāmību tiek piemērota nepārprotami attiecībā uz trīs dokumentu veidiem, kas var būt par pamatu *EAPO* izdošanai.

48. Turklāt atziņas, kas gūtas, izvērtējot vienu no Komisijas argumentiem, liecina par labu tādai pieejai, kuras sākumpunkts ir šīs regulas sistēma.

49. Komisija norāda, ka jēdzieni, kas līdzinās jēdzienam "publisks akts", ir sastopami arī citos Savienības starptautisko privāttiesību instrumentos, konkrēti Regulā (EK) Nr. 805/2004 [13], Regulā (EK) Nr. 4/2009 [14] un Regulā Nr. 1215/2012, kā arī Briseles konvencijā un Lugāno konvencijā [15]. Tā uzskata, ka no ikviena no šiem instrumentiem izriet, ka publiskam aktam ir jābūt izpildāmam tā izcelsmes dalībvalstī. Tā kā ar šiem instrumentiem esot noteikts nepārprotams "publiska akta" jēdziens, sistēmiska rakstura apsvērumu dēļ definīcija, kas minēta Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punktā, esot jāsaprot tādējādi, ka aktam ir jābūt arī izpildāmam, lai to varētu uzskatīt par publisku aktu.

13 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2004. gada 21. aprīlis), ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem (OV 2004, L 143, 15. lpp.).

14 Padomes Regula (2008. gada 18. decembris) par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās (OV 2009, L 7, 1. lpp.).

15 Konvencija par piekritību un spriedumu atzīšanu un izpildīšanu civillietās un komerclietās, parakstīta Lugāno 1988. gada 16. septembrī (OV 1988, L 319, 9. lpp.).

50. Tomēr man ir šaubas par Komisijas norādīto tiešo analoģiju starp, no vienas puses, Regulām Nr. 805/2004, Nr. 4/2009 un Nr. 1215/2012 un, no otras puses, Regulu Nr. 655/2014, ņemot vērā dažādos mērķus, kas izvirzīti ar visām šīm regulām.

51. Eiropas izpildes rīkojuma, kas ieviests ar Regulu Nr. 805/2004, mērķis ir ļaut, tieši izmantojot izpildes procedūru, apmierināt kreditora prasījumu. Tas pats attiecas uz publiskiem aktiem Regulu Nr. 4/2009 un Nr. 1215/2012 nozīmē, izņemot aizsardzības un pagaidu pasākumus. Turpretī *EAPO* mērķis ir uz laiku aizsargāt prasījumu, kas var būt kreditoram, un nodrošināt, ka šī prasījuma iespējamā un turpmākā piedziņa, izmantojot izpildes procedūru, netiek aizkavēta vai sarežģīta. Tādējādi *EAPO* var būt īpaši lietderīgs, ja kreditoram vēl nav izpildes rīkojuma, un līdz ar to viņš nevar īstenot šī rīkojuma piespiedu izpildi, pamatojoties uz Regulu Nr. 805/2004, Nr. 4/2009 un Nr. 1215/2012 noteikumiem.

52. Turklāt, kā norāda Komisija, Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punktā, kurš satur jēdziena "publisks akts" definīciju, kas ir atgādināta šo secinājumu 39. punktā, nav nekas minēts par šāda akta izpildāmību. Tas pats attiecas uz Regulām Nr. 805/2004, Nr. 4/2009 un Nr. 1215/2012, uz kurām arī atsaucas Komisija [16]. Turpretī publiska akta izpildāmībai ir nopietna loma juridisko instrumentu savstarpējās saistības sistēmās, kas izveidotas ar šīm regulām [17]. Tāpat es uzskatu, ka konkrētajā gadījumā nevar apstāties tikai pie jēdzienu "nolēmums", "tiesas izlīgums" vai "publisks akts" analīzes, neņemot vērā ar Regulu Nr. 655/2014 izveidoto sistēmu. Atbildei uz iesniedzējtiesas bažām ir jābūt nevis ārpus šīs regulas, bet gan šajā regulā.

### *E. Ar Regulu Nr. 655/2014 izveidotā sistēma un tās pamatā esošo procesuālo līdzekļu dihotomija*

53. Regula Nr. 655/2014 izveido tiesisko regulējumu, ar kuru nosaka *EAPO* iegūšanas, izdošanas un daļēji tā izpildes procedūras kārtību. Šajā regulējumā saskaņā ar šīs regulas 5. panta noteikumiem tāda kreditora situācija, kurš lūdz izdot *EAPO pēc tam, kad [viņš] ir ieguvis dokumentu* (nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu), atšķiras no situācijas, kādā ir kreditors, kurš lūdz izdot *EAPO*, pirms viņš uzsāk tiesvedību pēc būtības, vai tādas tiesvedības stadijā *līdz brīdim, kad ir izdots nolēmums vai ir apstiprināts vai noslēgts tiesas izlīgums*.

54. Turklāt procesuālo līdzekļu dihotomija, kas iezīmējas Regulas Nr. 655/2014 5. pantā, attiecas arī uz citām jomām [18].

55. Pirmkārt, no Regulas Nr. 655/2014 6. panta 1., 3. un 4. punkta izriet – ja kreditors *vēl nav ieguvis dokumentu*, jurisdikcija izdot *EAPO* ir tām dalībvalsts tiesām, kurām ir jurisdikcija spriest pēc būtības saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem par piemērojamo jurisdikciju [19]. Otrkārt, gadījumos, kad kreditors *jau ir ieguvis nolēmumu vai tiesas izlīgumu*, jurisdikcija izdot *EAPO* par prasījumu, kas norādīts nolēmumā vai tiesas izlīgumā, ir tās dalībvalsts tiesām, kurās ir pieņemts nolēmums vai kurās ir apstiprināts vai noslēgts tiesas izlīgums. Treškārt, gadījumos, kad kreditors *ir ieguvis publisku aktu*, jurisdikcija izdot *EAPO* par prasījumu, kas norādīts minētajā aktā, ir tiesām, kas šim nolūkam norādītas dalībvalstī, kurā minētais akts ir sastādīts.

16 Skat. Regulas Nr. 805/2004 4. panta 3. punktu, Regulas Nr. 4/2009 2. panta 1. punkta 3) apakšpunktu un Regulas Nr. 1215/2012 2. panta c) punktu.

17 Skat. Regulas Nr. 805/2004 25. panta 1. punktu, Regulas Nr. 4/2009 48. pantu un Regulas Nr. 1215/2012 58. pantu.

18 Skat. Guinchard, E., "De la première saisie conservatoire européenne. Présentation du règlement nº655/2014 instituant une procédure d'ordonnance européenne de saisie conservatoire des comptes bancaires", *Revue trimestrielle de droit européen*, Nr. 4, 2014, 922. lpp.

19 Ir taisnība, ka, pretēji Regulas Nr. 655/2014 6. panta 1. punktam, *GPK* 618.a punktā nav skaidri norādīts, ka kreditors var lūgt izdot *EAPO* pirms publiska akta saņemšanas. Tomēr nekas nenorāda uz to, ka Bulgārijas tiesību akti var radīt šķēršļus tam, ka kreditors tādā gadījumā var lūgt izdot *EAPO*. Šķiet, ka iesniedzējtiesa uzskata, ka konkrētajā lietā ir tieši tāds gadījums un ka šajā nolūkā ir jāuzsāk atsevišķa tiesvedība. Turklāt Regulas Nr. 655/2014 5. panta a) apakšpunktā arī nav minēts gadījums, kad kreditors, kurš vēl nav ieguvis publisku aktu, lūdz izdot *EAPO*, pirms ir uzsākta tiesvedība pēc būtības vai jebkurā tādas tiesvedības stadijā. Tas izriet no fakta, ka likumdevējs, visticamāk, uzskatīja, ka tā nav ierasta prakse, ka publiski akti tiek "izdoti" tiesvedības pēc būtības rezultātā.

56. Regulas Nr. 655/2014 7. panta 1. un 2. punktā ir noteikti *EAPO* izdošanas nosacījumi. No šīs regulas 7. panta 1. punkta izriet, ka kreditoram vienmēr ir jāiesniedz pietiekami pierādījumi, lai tiesa varētu pārliecināties, ka ir steidzami vajadzīgs aizsardzības pasākums *EAPO* veidā (*periculum in mora* risks). Savukārt minētās regulas 7. panta 2. punktā ir noteikts, ka gadījumos, kad kreditors *vēl nav ieguvis dokumentu, kurā parādniekam liek maksāt kreditora prasījumu*, viņam ir jāiesniedz arī pietiekami pierādījumi, lai tiesa varētu pārliecināties, ka viņa prasījums pēc būtības varētu tikt apmierināts (*fumus boni iuris*).

57. Visbeidzot Regulas Nr. 655/2014 12. pants attiecas uz nodrošinājumu, kas kreditoram jāsniedz apķīlājuma aizsargājošā rakstura dēļ. Kā izriet no šīs regulas 12. panta 1. punkta un kā norādīts tās 18. apsvērumā, gadījumā, ja kreditors *vēl nav ieguvis dokumentu*, nodrošinājuma sniegšanai jābūt obligātai. Turpretī saskaņā ar šīs regulas 12. panta 2. punktu, ja kreditors *jau ir ieguvis dokumentu*, nodrošinājuma sniegšanu vajadzētu atstāt tiesas ziņā.

58. No iepriekš minētā izriet, ka *EAPO* izdošanas nosacījumi ir mazāk stingri, ja kreditors jau ir ieguvis dokumentu, bet iepriekš minētajos Regulas Nr. 655/2014 noteikumos nav precizēts, vai šādam dokumentam ir jābūt izpildāmam vai nav.

59. Tādēļ ir jāatbild uz jautājumu nevis par to, vai publiskam aktam Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkta nozīmē, ja to aplūko atsevišķi, ir jābūt izpildāmam, bet par to, vai dokumentam, ko kreditoram jābūt ieguvušam, lai uzskatītu, ka viņš *ir ieguvis aktu* iepriekš minēto noteikumu nozīmē, ir jābūt izpildāmam vai nav. Jēdzieni "publisks akts", kā arī "nolēmums" un "tiesas izlīgums" ir jāinterpretē, ņemot vērā ar šo regulu izveidoto sistēmu. To ilustrē iesniedzējtiesas otrais un trešais prejudiciālais jautājums, kas attiecas uz Regulas Nr. 655/2014 noteikumiem, proti, uz šīs regulas 5. un 18. pantu, kuru pamatā ir tā pati atšķirība. Turklāt no Regulas Nr. 655/2014 14. apsvēruma izriet, ka atbilstošs līdzsvars starp kreditora interesēm iegūt *EAPO* un parādnieka interesēm novērst šāda rīkojuma ļaunprātīgu izmantošanu būtu jānodrošina ar šāda rīkojuma izdošanas nosacījumiem. Jēdzienu "nolēmums", "tiesas izlīgums" un "publisks akts" interpretācija var ietekmēt šo līdzsvaru.

### *F. Izpildāmi dokumenti ar Regulu Nr. 655/2014 izveidotajā sistēmā*

#### *1. Gūstamās atziņas no izpildāmu dokumentu un vēl neizpildāmu dokumentu pieminēšanas Regulā Nr. 655/2014*

60. Saskaņā ar argumentāciju, atbilstoši kurai nevar aprobežoties ar jēdziena "publisks akts" analīzi Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkta nozīmē, neņemot vērā citus šīs regulas noteikumus, Komisija norāda, ka izpildāmības nepieciešamību var izsecināt no Regulas Nr. 655/2014 14. panta 1. punkta pirmās un otrās daļas. Komisija uzskata, ka, tā kā šī regula šajā teksta daļā satur īpašus un skaidrus noteikumus par publiskiem aktiem, kuri nav izpildāmi, ir grūti pieņemt, ka citos minētās regulas noteikumos jēdziens "publisks akts" aptver gan izpildāmus, gan neizpildāmus publiskus aktus.

61. Neskarot secinājumu, kuru izdarījusi Komisija, mani nepārliecina pilnībā tās argumentācija, ka jau no jēdziena "publisks akts" lietojuma Regulas Nr. 655/2014 14. panta 1. punktā salīdzinājuma ar tā lietojumu citos šīs regulas pantos izrietot, ka publisks akts minētās regulas 4. panta 10. punkta nozīmē obligāti esot izpildāms.

62. Regulas Nr. 655/2014 14. panta 1. punktā ir skaidri nošķirti gadījumi, kad kreditors ir ieguvis izpildāmu dokumentu (nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu), kurā parādniekam liek maksāt kreditora prasījumu, no gadījumiem, kad kreditors ir ieguvis vēl neizpildāmu dokumentu. Varētu apgalvot, ka vēl neizpildāms publisks akts, kas minēts Regulas Nr. 655/2014 14. panta 1. punkta otrajā

daļā, tik un tā ir publisks akts šīs regulas 4. panta 10. punkta nozīmē. Minētās regulas 4. pantā "Definīcijas" esot noteikts vienots terminoloģijas ietvars visiem turpmākajiem noteikumiem. Līdz ar to, ievērojot šo ietvaru, lai nodrošinātu konsekvenci, vajadzētu uzskatīt, ka, lai aktu varētu uzskatīt par publisku aktu šī pēdējā minētā noteikuma nozīmē, tam nav jābūt izpildāmam.

63. Ņemot vērā iepriekš minēto, Regulas Nr. 655/2014 14. panta 1. punktā ir noteiktas stingrākas prasības attiecībā uz informācijas iegūšanu par parādnieka kontiem gadījumā, ja kreditors vēl nav ieguvis izpildāmu dokumentu, nekā prasības, ko piemēro gadījumā, ja kreditors ir ieguvis izpildāmu dokumentu. Kreditoram, kurš ir ieguvis vēl neizpildāmu dokumentu, ir konkrēti jāpārliecina tiesa, ka informācija par kontu ir steidzami nepieciešama, jo pastāv risks, ka bez šādas informācijas kreditora prasījuma turpmāka izpilde varētu tikt apdraudēta un ka tādēļ būtiski varētu pasliktināties kreditora finansiālā situācija.

64. Protams, ir taisnība, ka Regulas Nr. 655/2014 14. panta 1. punktā likumdevējs ir nošķīris izpildāmus dokumentus un vēl neizpildāmus dokumentus (un nevis, kā tas ir citos šīs regulas noteikumos, nošķīris divus gadījumus: gadījumu, kad kreditors ir ieguvis dokumentu, un gadījumu, kad viņš to nav ieguvis [20]), lai nošķirtu trīs gadījumus: gadījumu, kad kreditors ir ieguvis izpildāmu dokumentu (Regulas Nr. 655/2014 14. panta 1. punkta pirmā daļa), gadījumu, kad kreditors ir ieguvis vēl neizpildāmu dokumentu (šīs regulas 14. panta 1. punkta otrā daļa) un visbeidzot gadījumu, kad kreditors nav ieguvis dokumentu (minētās regulas citos pantos, izņemot 14. panta 1. punktu). Tas var likt domāt, ka, ņemot vērā visus Regulas Nr. 655/2014 noteikumus, fakts, ka ir iegūts vēl neizpildāms dokuments, nav līdzvērtīgs tam, ka nav iegūts nekāds dokuments.

65. Tomēr Regulas Nr. 655/2014 14. panta 1. punktā bija jānošķir trīs gadījumi, nevis divi, lai piešķirtu kreditoram, kurš ir ieguvis vēl neizpildāmu dokumentu, iespēju iesniegt lūgumu, lai saņemtu informāciju par parādnieka kontiem. Saskaņā ar Regulas Nr. 655/2014 14. panta 1. punkta otro daļu kreditors, kurš ir ieguvis vēl neizpildāmu dokumentu, var iesniegt šādu lūgumu, turpretī kreditoram, kurš nav ieguvis dokumentu, nav tādu tiesību. Turklāt, kā izriet no citiem šīs regulas noteikumiem, kreditors, kurš ir ieguvis izpildāmu dokumentu, vienmēr ir izdevīgākā situācijā, jo viņam nav jāpārliecina tiesa, ka informācija par parādnieka bankas kontiem ir jāiegūst steidzami.

66. No iepriekš minētā es izsecinu, ka, pirmkārt, vienīgi saistībā ar Regulas Nr. 655/2014 14. panta 1. punktu faktu, ka ir iegūts neizpildāms dokuments, nevar pielīdzināt faktam, ka nav iegūts nekāds dokuments. Otrkārt, Regulas Nr. 655/2014 14. panta 1. punkta pirmajā un otrajā daļā ir ievērota tā pati loģika, kas, piemēram, šīs regulas 7. panta 1. un 2. punktā, kurā gadījums, kad kreditors ir ieguvis dokumentu, ir nošķirts no gadījuma, kad kreditors to vēl nav ieguvis, nosakot šajā pēdējā minētajā gadījumā stingrākus *EAPO* izdošanas nosacījumus.

67. Rezumējot šajā stadijā varētu argumentēt, ka, lai varētu uzskatīt, ka kreditors ir ieguvis dokumentu (nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu), kurā parādniekam liek maksāt prasījumu Regulas Nr. 655/2014 noteikumu nozīmē, šim dokumentam ir jābūt izpildāmam tā izcelsmes dalībvalstī. Kā es norādīšu vēlāk, šo konstatāciju, kam turklāt piekrīt viena doktrīnas daļa [21], apstiprina atziņas, kas gūtas no citiem šīs regulas noteikumiem, proti, tās 7., 18. un 34. panta.

20 Skat. tostarp Regulas Nr. 655/2014 7. un 12. pantu.

21 Skat. tostarp Monteiro, L. V., minēts iepriekš, 129. lpp. Šī autore norāda, ka Regulas Nr. 655/2014 sistēmā viss kļūst vienkāršāks tiem kreditoriem, kuri ir ieguvuši izpildāmus dokumentus, savukārt tiem, kuri vēl nav ieguvuši tādu dokumentu, ir jāpierāda *fumus boni iuris*.

*2. Atziņas, ko var gūt no citiem Regulas Nr. 655/2014 noteikumiem*

68. Kā es jau skaidroju šo secinājumu 59. punktā, interpretācija, kas sniegta par jēdzieniem, ar kuriem apzīmē dokumentus (nolēmumus, tiesas izlīgumus un publiskus aktus), var ietekmēt līdzsvaru starp kreditora interesēm un parādnieka interesēm. No Regulas Nr. 655/2014 7. panta izriet, ka tad, kad kreditors ir ieguvis dokumentu, kurā parādniekam liek maksāt prasījumu, attiecīgā tiesa, izdodot *EAPO* par šajā dokumentā precizēto prasījumu, vairs neizskata, vai kreditora prasījums pēc būtības tiks apmierināts.

69. Atbalstīt interpretāciju, saskaņā ar kuru kreditora iegūtam dokumentam nav jābūt izpildāmam tā izcelsmes dalībvalstī, apdraudētu līdzsvaru, kas būtu jānodrošina ar *EAPO* izdošanas nosacījumiem. Izdodot *EAPO*, pamatojoties uz vēl neizpildāmu dokumentu, attiecīgā tiesa nevarētu pieprasīt no kreditora, lai tas to pārliecina par dokumentā precizētā prasījuma *fumus boni iuris*. Varētu izrādīties, ka *EAPO* tiek izdots, pamatojoties uz dokumentu, kas, kā tas ir pamatlietā, balstās uz kreditora paziņojumiem, nepārbaudot prasījuma pamatotību.

70. Manuprāt, tieši tādēļ kreditora iegūtajam dokumentam ir jābūt izpildāmam tā izcelsmes dalībvalstī, lai varētu uzskatīt, ka kreditors ir ieguvis dokumentu.

71. Tas arī izskaidro, kādēļ Regulas Nr. 655/2014 18. panta 1. un 2. punktā noteiktie termiņi, lai pieņemtu lēmumu par lūgumu izsniegt *EAPO*, ir īsāki gadījumā, kad kreditors *jau ir saņēmis nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu*. Šādā gadījumā tiesa ir atbrīvota no pienākuma izskatīt kreditora prasījuma pēc būtības *fumus boni iuris*.

72. Turklāt no Regulas Nr. 655/2014 34. panta 1. punkta b) apakšpunkta iii) punkta izriet, ka pēc parādnieka pieteikuma *EAPO* izpilde izpildes dalībvalstī tiek izbeigta, kad tāda nolēmuma izpildāmība, kura izpildi kreditors bija centies nodrošināt ar šo *EAPO*, ir apturēta izcelsmes dalībvalstī. Tas var norādīt uz faktu, ka attiecībā uz *EAPO*, kas izdots, neuzliekot pienākumu kreditoram pierādīt *fumus boni iuris*, šī *EAPO* izpildāmība attiecībā uz dokumentā precizēto prasījumu balstās uz šī akta izpildāmību izcelsmes dalībvalstī [22].

73. Turklāt šķiet, ka no mana vērtējuma izrietošie secinājumi apstiprinās arī, ņemot vērā Regulas Nr. 655/2014 vēsturisko interpretāciju.

*3. Vēsturiskā interpretācija*

74. Ir jānorāda, ka Komisijas iesniegtais regulas priekšlikums [23], kas bija Regulas Nr. 655/2014 pamatā, balstījās uz dihotomiju, kas līdzinās tai, uz kuras balstās šī regula.

75. Pirmkārt, šī priekšlikuma 5. pantā tika nošķirtas, no vienas puses, situācijas, kad prasītājs lūdz izdot *EAPO* pirms tiesvedības pēc būtības uzsākšanas vai jebkurā šādas tiesvedības stadijā, vai pēc tam, kad prasītājs *ir ieguvis nolēmumu, izlīgumu vai publisku aktu, kurš vērsts pret atbildētāju, kas ir izpildāms izcelsmes dalībvalstī, bet vēl nav pasludināts par izpildāmu izpildes dalībvalstī gadījumā, ja šāda pasludināšana ir nepieciešama*, un, no otras puses, situācijas, kad prasītājs lūdz izdot *EAPO pēc nolēmuma, tiesas izlīguma vai publiska akta iegūšanas, kurš vērsts pret atbildētāju, kas saskaņā ar tiesību aktiem ir izpildāms izpildes dalībvalstī vai tajā ir pasludināts par izpildāmu*.

22 Ir jānorāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 655/2014 34. panta 1. punkta b) apakšpunkta iii) punkta doktrinālām interpretācijām šis noteikums nav piemērojams attiecībā uz *EAPO*, kas izdots kreditora iegūtajā dokumentā precizētajam prasījumam. Skat. Cuniberti, G., Migliorini, S., minēts iepriekš, 291. lpp. No tā es secinu, ka, doktrīnas ieskatā, dokumentam ir jābūt izpildāmam, lai varētu uzskatīt, ka kreditors ir ieguvis dokumentu vairāku Regulas Nr. 655/2014 noteikumu nozīmē.

23 Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu, lai atvieglotu pārrobežu parādu piedziņu civillietās un komerclietās (COM(2011) 445, galīgā redakcija, turpmāk tekstā – "regulas priekšlikums").

76. Otrkārt, saskaņā ar regulas priekšlikumu izdošanas nosacījumi ir mazāk stingri gadījumā, kad kreditors jau ir ieguvis dokumentu, kas ir izpildāms izcelsmes dalībvalstī, salīdzinājumā ar gadījumu, kad viņš to vēl nav ieguvis. Turklāt šie nosacījumi ir vēl mazāk stingri, ja kreditors ir ieguvis izpildāmu dokumentu izpildes dalībvalstī[24]. Ir jāatzīmē, ka saskaņā ar regulas priekšlikuma 7. panta 2. punktu, lasot to kopsakarā ar šī priekšlikuma 5. panta 1. punktu, prasība par *fumus boni iuris*, kas noteikta Regulas Nr. 655/2014 7. panta 2. punktā, nav piemērojama, ja kreditors ir ieguvis izcelsmes dalībvalstī izpildāmu publisku aktu.

77. Treškārt, saskaņā ar regulas priekšlikuma 23. pantu *exequatur* tiek atcelts gadījumos, kad kreditors lūdz izdot *EAPO* pēc tam, kad ir ieguvis dokumentu, kas ir izpildāms izpildes dalībvalstī vai ir tajā pasludināts par izpildāmu.

78. Dokumenti, kas ir izpildāmi tikai izcelsmes dalībvalstī, un dokumenti, ko uzskata par izpildāmiem tostarp arī izpildes dalībvalstī, vairs netika nošķirti pēc tam, kad Eiropas Savienības Padome pieņēma vispārēju pieeju par regulas priekšlikumu[25]. Tieši šajā stadijā tika formulēti noteikumi, ar kuriem nošķir gadījumu, kad kreditors ir ieguvis dokumentu, kurā parādniekam liek maksāt prasījumu, no gadījuma, kad kreditors nav ieguvis šādu dokumentu. *EAPO* izdošanas nosacījumi, kas bija paredzēti gadījumos, kad kreditors bija ieguvis izcelsmes dalībvalstī izpildāmu dokumentu, kļuva piemērojami arī gadījumiem, kad kreditoram bija ("kreditors ir ieguvis") dokuments, kurā parādniekam liek maksāt prasījumu. Tāpat kā Regula Nr. 655/2014 arī Padomes vispārējā pieeja balstījās uz *exequatur* procedūras pilnīgu atcelšanu.

79. Regulas Nr. 655/2014 sagatavošanas darbi arī apstiprina manu secinājumu, ka, lai varētu uzskatīt, ka kreditors ir ieguvis dokumentu (nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu), kurā parādniekam liek maksāt prasījumu, šim dokumentam ir jābūt izpildāmam tajā dalībvalstī, kas to ir izdevusi, apstiprinājusi, noslēgusi vai apliecinājusi tā autentiskumu.

80. Visbeidzot, ir taisnība, ka Regulas Nr. 655/2014 18. apsvērums, kas attiecas uz nodrošinājumu, kas jāsniedz kreditoram saskaņā ar šīs regulas 12. pantā paredzētajiem nosacījumiem, šķiet, ir pretrunā manis tikko sniegtajam secinājumam. Šajā apsvērumā ir paredzēts, ka kreditoram, kas ir ieguvis dokumentu, faktiski var būt nolēmums, kas vēl nav izpildāms vai ir izpildāms tikai pagaidu kārtā. Tomēr šis apsvērums, kuram nav normatīva rakstura un kurš turklāt nav ticis detalizēti apspriests Regulas Nr. 655/2014 sagatavošanas darbu laikā, nevar likt apšaubīt loģiskās atziņas, kas gūtas no šīs regulas sistēmiskās un vēsturiskās interpretācijas.

81. Nobeigumā es vēlos norādīt, ka nevar izslēgt, ka Regulas Nr. 655/2014 sagatavošanas darbu laikā, kvalificējot gadījumus, kad kreditors ir ieguvis dokumentu, un gadījumus, kad kreditors ir ieguvis dokumentu, *kurā parādniekam liek maksāt kreditora prasījumu*, Padome vēlējās nošķirt šos gadījumus no tiem, kad kreditors ir ieguvis vēl neizpildāmu dokumentu. Šis formulējums ir minēts tikai šīs regulas 5., 7. un 14. pantā.

82. Tomēr šķiet, ka šī vēlēšanās nav īstenota Regulā Nr. 655/2014. Tādējādi, pirmkārt, šīs regulas 12. apsvērumā ir skaidrots, ka atšķirībā no gadījuma, kad kreditors nav ieguvis dokumentu, kurā parādniekam ir uzlikts pienākums veikt samaksu, gadījums, kad viņš ir ieguvis dokumentu, var atbilst gadījumam, kad viņš ir ieguvis nolēmumu, kas vēl nav izpildāms. Otrkārt, minētās regulas 6. pants (jurisdikcija, lai izdotu *EAPO*) un 18. pants (termiņi, lai izdotu *EAPO*) sagatavošanas darbu laikā ir grozīti un neatspoguļo šādu vēlēšanos. Pirmkārt, Padome paturēja spēkā noteikumus, kas – saskaņā ar Komisijas priekšlikumu – bija piemērojami gadījumiem, kad kreditors ir ieguvis izcelsmes dalībvalstī izpildāmu dokumentu. Otrkārt, šie panti nošķir vienīgi gadījumus, kad kreditors nav ieguvis dokumentu, no gadījumiem, kad viņš ir ieguvis dokumentu, neprecizējot, vai šajā dokumentā

24 Skat. regulas priekšlikumu 6. lpp.

25 Padomes vispārēja pieeja regulas, ar ko izveido Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojumu, lai atvieglotu pārrobežu parādu piedziņu civillietās un komerclietās, projektam, sniegta 2013. gada 28. novembrī (16991/13 ADD 1).

parādniekam ir uzlikts pienākums veikt samaksu. Treškārt, Regulas Nr. 655/2014 13. apsvērums tika papildināts ar skaidrojumu, ka jēdzienam "tiesvedība pēc lietas būtības" ir jāietver jebkura tiesvedība, kuras mērķis ir iegūt attiecīgā prasījuma *izpildu dokumentu*, tikai pēc Padomes vispārējās pieejas. No tā es secinu, ka arī, Padomes ieskatā, izpildāma dokumenta iegūšana ir noteicošā robeža, kas nodala abus procesuālos līdzekļus, kuri ir ar Regulu Nr. 655/2014 izveidotās sistēmas pamatā.

### *G. Nobeiguma piezīmes*

83. Lai gan trūkst detalizētas informācijas par aspektiem, par kuriem var būt šaubas šajā lietā, pamatojoties uz manu Regulas Nr. 655/2014 sistēmas izklāstu, es esmu formulējis apsvērumus, kas varētu būt lietderīgi iesniedzējtiesai.

84. No mana vērtējuma izriet, ka maksājuma rīkojums saskaņā ar Bulgārijas tiesībām nav publisks akts Regulas Nr. 655/2014 nozīmē, un tas drīzāk atbilst nolēmuma pazīmēm šīs regulas nozīmē.

85. Tomēr šīs regulas sistēmā prasība par izpildāmību tiek piemērota nepārprotami attiecībā uz trīs dokumentu veidiem (nolēmumi, tiesas izlīgumi un publiski akti), kas var būt par pamatu *EAPO* izdošanai.

86. Turklāt mans vērtējums ir arī izraisījis konstatāciju, ka ir jāatbild uz jautājumu nevis par to, vai publiskam aktam Regulas Nr. 655/2014 4. panta 10. punkta nozīmē, ja to aplūko atsevišķi, ir jābūt izpildāmam, bet par to, vai dokumentam (nolēmums, tiesas izlīgums vai publisks akts), ko kreditoram jābūt ieguvušam, lai uzskatītu, ka viņš *ir ieguvis aktu*, *kurā parādniekam liek maksāt viņa prasījumu*, šīs regulas noteikumu nozīmē ir jābūt izpildāmam vai nav.

87. Šīs regulas sistēmā, lai varētu uzskatīt, ka kreditors ir ieguvis dokumentu (nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu), *kurā parādniekam liek maksāt viņa prasījumu*, konkrēti minētās regulas 5. panta b) punkta nozīmē, šim kreditoram ir jābūt ieguvušam dokumentu, kas ir izpildāms dalībvalstī, kurā šis dokuments ir izdots, apstiprināts, noslēgts vai kurā ir apliecināts tā autentiskums.

88. Interpretācija, saskaņā ar kuru kreditora iegūtajam dokumentam ir jābūt izpildāmam izcelsmes dalībvalstī, nenozīmē, ka kreditors, kurš ir ieguvis vēl neizpildāmu dokumentu, nevar no šī dokumenta gūt priekšrocības *EAPO* izdošanas procedūras ietvaros. Šim kreditoram ir vieglāk pārliecināt kompetento tiesu, ka viņa prasījums pēc būtības pret parādnieku varētu tikt apmierināts. Turklāt nevar izslēgt, ka saskaņā ar Regulas Nr. 655/2014 12. panta 1. punkta otro daļu šis kreditors tiek atbrīvots no pienākuma sniegt nodrošinājumu. Turklāt atšķirībā no pretējas interpretācijas šajos secinājumos ieteiktais risinājums neliedz kompetentajai tiesai pieprasīt, lai kreditors pierāda vēl neizpildāmajā dokumentā precizētā prasījuma *fumus boni iuris*, it īpaši, ja šis dokuments ir izdots tikai, pamatojoties uz kreditora vienpusēju paziņojumu.

## VI. Secinājumi

89. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Sofiyski rayonen sad* (Sofijas rajona tiesa, Bulgārija) uzdoto pirmo prejudiciālo jautājumu atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 655/2014 (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma procedūru, lai atvieglotu pārrobežu parādu piedziņu civillietās un komerclietās, 4. panta 10. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds maksājuma rīkojums, kāds aplūkots pamatlietā, nav publisks akts šīs regulas nozīmē, jo tā saturs, neņemot vērā prasījuma pamatotību, izpaužas kā parādniekam uzlikts pienākums apmierināt kreditora prasījumu, un līdz ar to šī akta autentiskums neattiecas uz tā saturu tādā nozīmē, kādu ir vēlējies tam piešķirt Savienības likumdevējs.

Saskaņā ar Regulas Nr. 655/2014 sistēmu dokumentam ir jābūt izpildāmam tajā dalībvalstī, kas to ir izdevusi, apstiprinājusi, noslēgusi vai kurā ir apliecināts tā autentiskums, lai varētu uzskatīt, ka kreditors ir ieguvis dokumentu (nolēmumu, tiesas izlīgumu vai publisku aktu), kurā parādniekam liek maksāt prasījumu, šīs regulas 5. panta b) punkta nozīmē.